

Toetsing Flora- en faunawet

in verband met de voorgenomen herinrichting van een locatie aan de
Zuilense Ring te Maarssen

Rapport 2008-083

E. van der Ploeg
J.F.G. Maassen

Toetsing Flora- en faunawet

in verband met de voorgenomen herinrichting van een locatie aan de
Zuilense Ring te Maarssen

In opdracht van Gemeente Maarssen
Postbus 11
3600 AA Maarssen

Auteurs E. van der Ploeg
J.F.G. Maassen

Datum 2 september 2008

Rapportnr 2008-083

Status Definitief

koeman en bijkerk bv
ecologisch onderzoek en advies

bezoekadres kerklaan 30 Haren
postadres postbus 14 9750 AA Haren
telefoon 050 3632072
telefax 050 3635205
email info@koemanenbijkerk.nl
website www.koemanenbijkerk.nl

Deze publicatie kan geciteerd worden als:

Van der Ploeg, E & J.F.G. Maassen. 2008. Toetsing Flora- en faunawet in verband met de voorgenomen herinrichting van een locatie aan de Zuilense Ring te Maarssen. Rapport 2008-083, Bureau Koeman en Bijkerk, Haren.

Koeman en Bijkerk bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede schade welke voortvloeit uit toepassingen van resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Koeman en Bijkerk bv; opdrachtgever vrijwaart Koeman en Bijkerk bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding	7
1.1 Achtergrond	7
1.2 Doel	7
1.3 Opzet	8
2 Wettelijk kader ecologie	9
2.1 Flora- en faunawet	9
2.2 EU-Vogelrichtlijn, EU-Habitatrichtlijn en de Gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998	11
3 Huidige natuurwaarde onderzoeksgebied	15
3.1 Gebiedsbeschrijving	15
3.2 Speciale Beschermingszones	16
3.3 Beschermde soorten	16
3.4 Gebiedspotenties	18
4 Volledigheid	18
5 Conclusies	19
5.1 Gevolgen van de ingreep en mitigerende maatregelen	19
5.2 Eindconclusie	19
6 Literatuur	20
Bijlage I Waargenomen soorten in en rond het plangebied en hun beschermingsstatus	21

Samenvatting

Op verzoek van de heer S. de Graaff van de *gemeente Maarssen*, heeft Koeman en Bijkerk een toetsing van de Flora- en faunawet uitgevoerd in verband met de voorgenomen herinrichting van een locatie aan de Zuilense Ring te Maarssen. Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 3 ha en vormt een strook in zuidoost-noordwest richting aan de zuidoostzijde van de Zuilense Ring. Het grootste gedeelte van het plangebied wordt gevormd door een wegberm, een klein gedeelte van het gebied wordt begrensd door de Vecht. Voor het plangebied is de aanleg van een parkeerplaats, de herinrichting van de busbaan en de aanleg van twee steigerplaatsen voorzien.

Op 5 augustus 2008 is een veldbezoek gebracht aan het plangebied. Hieruit bleek dat het terrein van weinig belang is voor beschermde soorten. Wel is één lichtbeschermde zoogdiersoort aangetroffen, de Mol. Dit betreft een soort van tabel 1 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet, waarvoor sinds 23 februari 2005 een algemene vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet wordt verleend bij onder andere ruimtelijke ontwikkelingen.

Er worden enige negatieve effecten van de ingreep verwacht op de aangetroffen beschermde vogelsoorten, indien de houtige begroeiing wordt gekapt gedurende de periode dat broedende vogels aanwezig zijn. Om eventuele effecten te mitigeren, wordt aanbevolen de werkzaamheden niet plaats te laten vinden in de broedperiode. Bovendien wordt aanbevolen de beplanting te inspecteren op broedgevallen vlak voor aanvang van de werkzaamheden. In de Flora- en faunawet wordt geen vast begrensde broedperiode gehanteerd. Indien een broedgeval zich voordoet, wordt dit gekwalificeerd als broedperiode, ongeacht de datum.

Er bestaat geen noodzaak tot het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet. Uiteraard geldt wel voor alle soorten binnen het plangebied de algemene zorgplicht. Bij verstoring tijdens de werkzaamheden moeten de aanwezige dieren de kans krijgen te vluchten.

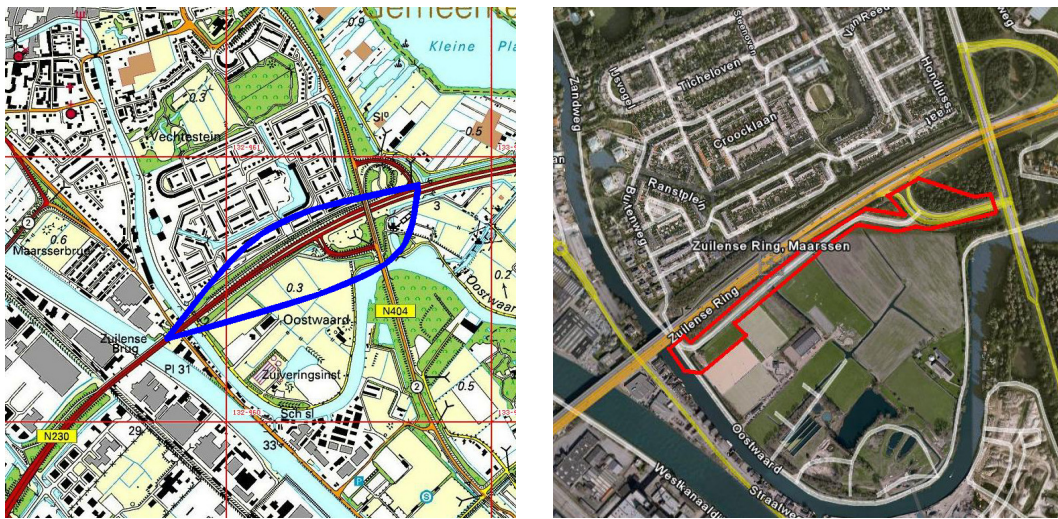
Er bevinden zich in de directe omgeving van het plangebied geen Speciale Beschermingszones in het kader van de EU-Habitatrichtlijn of de EU-Vogelrichtlijn waarop de ingreep een negatief effect zal sorteren.

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Op verzoek van de heer S. de Graaff van de *gemeente Maarssen*, heeft Koeman en Bijkerk een toetsing van de Flora- en faunawet uitgevoerd in verband met de voorgenomen herinrichting van een locatie aan de Zuilense Ring te Maarssen. Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 3 ha en vormt een strook in zuidoost-noordwest richting aan de zuidoostzijde van de Zuilense Ring. Het grootste gedeelte van het plangebied wordt gevormd door een wegberm, een klein gedeelte van het gebied wordt begrensd door de Vecht. Voor het plangebied is de aanleg van een parkeerplaats, de herinrichting van de busbaan en de aanleg van drie steigerplaatsen voorzien.

Het plangebied bevindt zich binnen de kilometerhokken met de Amersfoort coördinaten 131-460 en 132-460 (Figuur 1). Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1x1 km dat als standaard dient voor het inventariseren van de Nederlandse flora en fauna door de Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's).

Figuur 1 Links de situering van het plangebied binnen de km-hokken 131-460 en 132-460 (blauw omlijnd). Rechts een luchtfoto van het plangebied (rood omlijnd) (bron: Google Earth).

1.2 Doel

Doel van het onderzoek was het toetsen van de voorgenomen ingreep aan de flora- en faunawetgeving. Hiertoe moest worden nagegaan of het plangebied een specifieke beschermingsstatus geniet in het kader van de EU-habitat- of -vogelrichtlijn (zie 2.2), alsmede of er van de voorgenomen ingreep consequenties zijn te verwachten voor beschermde gebieden in de omgeving. Daarnaast moest het voorkomen van wettelijk beschermde planten- en diersoorten in het plangebied en de directe omgeving worden onderzocht. Voor eventuele aanwezige beschermde soorten moest worden nagegaan of

een ontheffing van de Flora- en faunawet (zie 2.1) moet worden aangevraagd, alsmede of en hoe de uitvoering van de ingreep kan worden aangepast om verstoring te voorkomen.

1.3 Opzet

Het bestaan van Speciale Beschermingszones in het kader van de Habitat- en Vogelrichtlijn in of rond het plangebied werd nagegaan bij het ministerie van LNV en de beschikbaarheid van bestaande inventarisatiegegevens uit het gebied werd nagegaan bij het Natuurloket, een stichting die de gezamenlijke PGO's vertegenwoordigt. Tijdens het veldbezoek op 5 augustus 2008, is het plangebied onderzocht op geschiktheid voor en het voorkomen van alle planten- en diersoortgroepen. In dit rapport worden de resultaten van het onderzoek beschreven en gebruikt om de voorgenomen ingreep te toetsen aan de flora- en faunawetgeving.

2 Wettelijk kader ecologie

De Natuurbeschermingswet dateert uit 1967. Deze voldeed niet aan de verplichtingen van de internationale verdragen en de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Daarom is het Nederlandse natuurbeschermingsrecht aangepast. In 2002 is de Flora- en faunawet van kracht geworden waarin de soortenbescherming is opgenomen en in oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 ten behoeve van de bescherming van natuurgebieden in werking getreden. De teksten voor dit hoofdstuk zijn grotendeels ontleend aan de website van het ministerie van LNV (www.minInv.nl).

2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is op 1 april 2002 in werking getreden. In de Flora- en faunawet is het soortenbeschermingsdeel van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn geïmplementeerd evenals het CITES¹-verdrag. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten.

Beschermde soorten

Onder de Flora- en faunawet zijn als beschermde soort aangewezen:

- een aantal inheemse plantensoorten,
- alle van nature in Nederland voorkomende soorten zoogdieren (m.u.v. zwarte rat, bruine rat en huismuis),
- alle van nature op het Europese grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie voorkomende vogelsoorten,
- alle van nature in Nederland voorkomende amfibieën- en reptielensoorten,
- alle van nature in Nederland voorkomende vissoorten (m.u.v. soorten in Visserijwet 1963);
- een aantal overige inheemse diersoorten aangewezen als beschermde soort.
- Daarnaast is een aantal uitheemse dier- en plantensoorten als beschermde soort aangewezen.

Zorgplicht en verbodsbepalingen

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen en de wet bevat een aantal verbodsbepalingen om er voor te zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten (alleen de relevante verbodsbepalingen worden hier genoemd).

- Artikel 2: Zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat ingrepen zodanig worden uitgevoerd dat de beïnvloeding van de in het wild levende soorten planten en dieren minimaal is.
- Artikel 8: Het is verboden (beschermde) planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

¹ CITES is het verdrag dat de internationale handel van in het wild levende dier- en plantensoorten reguleert teneinde uitsterven van soorten door overexploitatie te voorkomen.

- Artikel 9: Het is verboden (beschermde) dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden (beschermde) dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van (beschermde) dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: Het is verboden eieren van (beschermde) dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 13: Het is verboden om beschermde dier- en plantensoorten te vervoeren en onder zich te hebben.
- Artikel 14: Het is verboden dieren of eieren van dieren in de vrije natuur uit te zetten en planten behorende tot bij algemene maatregel van bestuur aangewezen soorten in de vrije natuur te planten of uit te zaaien.

Beschermingsregimes

Op 23 februari 2005 is de Flora- en Faunawet gewijzigd door een inwerking getreden Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB artikel 75 Flora- en faunawet). Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen (artikel 8 t/m 12, zie hierboven). Ook biedt de Flora- en faunawet voor bepaalde soorten en ingrepen vrijstellingen, mits aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. In de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in drie tabellen, elk met hun eigen beschermingsregime, en worden vogels apart behandeld (zie ook Tabel 1). De volgende drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- **Regime 1:** Hieronder vallen de zogenaamde tabel 1-soorten. Dit betreft een aantal beschermde, maar vrij algemene soorten in Nederland. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud of ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor deze soorten een vrijstelling voor de artikelen 8 t/m 12. Voor deze soorten hoeft daarom geen ontheffing te worden aangevraagd. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De algemeen geldende zorgplicht blijft wel onverminderd van kracht. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort' (lichte toets).
- **Regime 2:** Hieronder vallen de zogenaamde tabel 2-soorten. Wanneer iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig gebruik of bestendig beheer en onderhoud of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor deze soorten voor de artikelen 8 t/m 12, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'.
- **Regime 3:** Hieronder vallen de zgn. tabel 3-soorten. Dit zijn soorten die vermeld zijn in bijlage 1 van bovengenoemde AMvB, alsmede soorten die voorkomen in bijlage IV van

de Habitatrichtlijn en die daardoor een strikte bescherming genieten. Vleermuizen vallen geheel in deze categorie (zie 2.3). Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 van de hierboven genoemde AMvB voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; er geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de Flora- en faunawet voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik. Ook niet op basis van een gedragscode. Voor soorten in tabel 3 van de AMvB moet voor deze activiteiten voor artikel 10 een ontheffing aangevraagd worden. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling geldt voor soorten in tabel 3 van de AMvB geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Een ontheffingsaanvraag voor de onder deze categorie vallende soorten wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in standhouding van de soort. Aan alle drie de criteria moet worden voldaan. Deze vormen gezamenlijk de zgn. uitgebreide toets.

Vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en worden in de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet apart behandeld. Alle vogels zijn gelijk beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Een vrijstelling hiervoor is mogelijk als een gedragscode wordt toegepast. Indien deze gedragscode achterwege blijft is een ontheffing noodzakelijk en zal de uitgebreide toets worden toegepast (zie categorie 3). In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen ontzien dient te worden aangezien juist in deze periode sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. In de Flora- en faunawet wordt geen vast begrensde broedperiode gehanteerd. Indien een broedgeval zich voordoet wordt dit gekwalificeerd als broedperiode, ongeacht de datum.

2.2 EU-Vogelrichtlijn, EU-Habitatrichtlijn en de Gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet gaat over gebiedsbescherming, de aangewezen gebieden en het beschermingsregime dat daarbij hoort. Een ontheffing voor de Flora- en faunawet betekent niet automatisch een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet. Ook het omgekeerde geldt. Beide wetten staan naast elkaar!

De EU-Vogelrichtlijn (Anonymus 1979) is in 1981 van kracht geworden en heeft betrekking op de instandhouding van alle in het wild levende vogelsoorten op het Europees grondgebied van de lidstaten. Voor de in Bijlage 1 van deze Richtlijn genoemde soorten moeten speciale beschermingsmaatregelen worden getroffen, waaronder de aanwijzing van Speciale Beschermingszones.

Tabel 1 Schema voor activiteiten- en werkzaamheden die uitgevoerd worden vanwege ruimtelijke ontwikkeling en -inrichting (Uit: van Heusden & Vreugdenhil 2006).

	Artikel 8:	Artikel 9	Artikel 10	Artikel 11	Artikel 12	Artikel 13
Soort vermeld in Tabel 1	Algehele vrijstelling					Ontheffing aanvragen
Soort vermeld in Tabel 2	Indien goedgekeurde gedragscode vrijstelling, zo niet ontheffing aanvragen					Ontheffing aanvragen
Soort vermeld in Tabel 3	Geen vrijstelling mogelijk, ontheffing aanvragen		Geen vrijstelling mogelijk, ontheffing wordt niet verleend	Geen vrijstelling mogelijk, ontheffing aanvragen		Ontheffing aanvragen
Vogels	Nvt	Indien goedgekeurde gedragscode vrijstelling, zo niet ontheffing aanvragen	Indien goedgekeurde gedragscode vrijstelling, zo niet ontheffing aanvragen (als de handeling of activiteit niet van wezenlijke invloed is, is geen ontheffing vereist)	Indien goedgekeurde gedragscode vrijstelling, zo niet ontheffing aanvragen; voor broedende vogels wordt in beginsel geen ontheffing verleend	Indien goedgekeurde gedragscode vrijstelling, zo niet ontheffing aanvragen	Ontheffing aanvragen

De EU-Habitatrichtlijn (Anonymus 1992) is in 1991 van kracht geworden en heeft betrekking op de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. Voor de in Bijlage 1 van deze Richtlijn genoemde habitats (zie van Tooren *et al.* 1998) en voor de in Bijlage 2 van deze Richtlijn genoemde soorten moeten speciale beschermingsmaatregelen worden getroffen, waaronder de aanwijzing van Speciale Beschermingszones. De in Bijlage 4 van deze Richtlijn genoemde soorten mogen niet worden verzameld, verstoord tijdens de voortplanting, winterslaap of trek en mogen niet worden verhandeld. De EU-habitatrichtlijn is min of meer complementair aan de EU-vogelrichtlijn.

De gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 richt zich op gebieden die zijn aangewezen op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Dit zijn de Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een samenhangend Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Naast de Natura 2000-gebieden is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 ook van kracht voor Beschermde Natuurmonumenten en gebieden die de minister van LNV heeft aangewezen ter uitvoering van internationale verdragen en verplichtingen, zoals Wetlands. De Natura 2000-gebieden vormen in oppervlakte het overgrote deel van de drie typen beschermde gebieden.

Op 16 juni 2006 heeft Minister Veerman 162 natuurgebieden aangewezen als Natura 2000-gebied. Met deze aanwijzing is in totaal ruim 1,1 miljoen hectare bijzondere natte en droge natuur beschermd. De Habitatrichtlijn verplicht ertoe om alle habitattypen en soorten waarvoor Nederland een verantwoordelijkheid op zich heeft genomen in een gunstige staat van instandhouding te brengen. Kaders hiervoor zijn uitgewerkt in het Natura 2000-doelendocument. Dit doelendocument is eind 2005 besproken met alle provincies, betrokken gemeenten, waterschappen en maatschappelijke organisaties. De doelen houden rekening met het belang dat Nederland heeft voor bepaalde habitattypen en soorten.

De belangrijkste hoofdlijnen voor de instandhoudingdoelstellingen zijn:

- het maximaal aansluiten bij het nationaal beleid (EHS)
- bestaande kwaliteit en omvang handhaven en het in gunstige staat van instandhouding brengen
- en haalbare en betaalbare doelstellingen formuleren.

Nu de landelijke doelen zijn vastgesteld gaat minister Veerman na de zomer van 2006 over tot het publiceren van de ontwerp-aanwijzingsbesluiten. Voor elk gebied staat in zo'n besluit de precieze begrenzing aangegeven en welke natuurwaarden in dat gebied behouden moeten worden (instandhoudingdoelstellingen). Na een inspraakprocedure kunnen eind 2006 waarschijnlijk de aanwijzingsbesluiten definitief worden vastgesteld.

Voor alle Natura 2000-gebieden moet binnen drie jaar een beheerplan worden vastgesteld. Het beheerplan beschrijft welke maatregelen worden ingezet om de instandhoudingdoelstellingen te bereiken en de beheerplannen geven duidelijkheid over voor welke activiteiten wel of geen vergunning nodig is.

3 Huidige natuurwaarde onderzoeksgebied

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied bestaat uit het tracé van een parallelweg van de N230, het noordelijk deel van de ringweg rond Utrecht, de aansluitende oprit van de N230 en de Sweserengseweg. De parallelweg ligt aan de zuidkant van de N230, is geasfalteerd en doet uitsluitend dienst als busbaan. Het plangebied is gelegen vanaf de brug over de Vecht tot aan de Sweserengseweg en betreft gedeeltelijk een vrij steil, bebost talud. Langs de weg ligt een brede sloot, waarachter sportvelden en agrarisch gebied zijn gelegen. Direct aan de noordkant van de N230 ligt een open plassen- en veenweidengebied.

Figuur 2 Impressies van het plangebied met op beide afbeeldingen de busbaan met de sloot en de houtwal.

Aan zuidkant van de busbaan ligt tussen de sloot en het wegdek een open grazige berm. Open terrein is ook aanwezig ter hoogte van de aansluiting van de busbaan met de afrit van de N230. Hier ligt tussen de busbaan en de N230 een deels verruigd open terreintje met een waterpartij. Verspreid door het plangebied zijn nog enkele kleine grasveldjes aanwezig. De rest van het oppervlak binnen het plangebied is hoofdzakelijk dicht bebost. Vooral de bebossing van het talud tussen de busbaan en de N230 is bijzonder dicht. De bomen zijn relatief jong. De Es (*Fraxinus excelsior*) is de dominerende boomsoort. Naast Es er ook een hoog aandeel van Zomereik (*Quercus robur*). De struiklaag wordt geheel gedomineerd door een bijzonder dicht struweel van Sleedoorn (*Prunus spinosa*) en plaatselijk ook Gewone braam (*Rubus fruticosus*).

Het grasland binnen het plangebied betreft een voedselrijk glanshavergrasland. Vooral het talud van de sloot en de aangrenzende berm is kruidrijk met soorten als Veldlathyrus (*Lathyrus pratensis*), Heelblaadjes (*Pulicaria dysenterica*) en Jakobskruid (*Senecia jacobaea*). In de oeverzone van de sloot komen relatief interessante soorten voor als Blauw glikkruid (*Scutellaria galericulata*), Valse voszegge (*Carex otrubae*) en Tweerijige zegge (*Carex disticha*).

Tussen de busbaan en de N230 ligt een klein open watertje, waarvan de zuidoever natuurlijk is ontwikkeld. De zuidoever van deze waterpartij is op een natuurlijke manier

ontwikkeld, waardoor dichte velden met Riet (*Phragmites australis*) en Grote lisdodde (*Typha latifolia*) tot ontwikkeling zijn gekomen. De noordelijke oevers worden wel intensief onderhouden.

De sloot langs busbaan bevat een deels onbegroeide bodem en een waterpeil van ongeveer 40 cm. De begroeiing, die in afwisseling met open zandige plekken voorkomt, bestaat voornamelijk uit dichte velden van Smalle waterpest (*Elodea nuttallii*) en draadwieren. Bij een monstername met een schepnet bleek de sloot zeer arm aan macrofauna en ander dierlijk leven.

3.2 Speciale Beschermingszones

Het westelijke uiteinde van het plangebied grenst aan de Vecht. Deze vormt ter hoogte van het plangebied een ecologische verbingszone, welke deel uitmaakt van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Speciale Beschermingszone onder de EU-habitatrichtlijn of de EU-vogelrichtlijn. In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich ook geen andere Speciale Beschermingszones waarop de ingreep een negatief effect zou kunnen hebben. De meest nabijgelegen Speciale Beschermingszone, het Habitat- en Vogelrichtlijngebied "Maarsseveen" bevindt zich op een afstand van ruim 1,5 km ten noordoosten van het plangebied.

3.3 Beschermde soorten

Het natuurloket geeft per soortgroep aan met welke nauwkeurigheid deze in het verleden is onderzocht en hoeveel beschermde soorten daarbij zijn aangetroffen. Op grond van de gegevens van Het Natuurloket bleek dat de betreffende km-hokken 131-460 en 132-460 in het recente verleden voor veel soortgroepen niet of niet goed zijn onderzocht. In km-hok 131-460 zijn alleen vaatplanten en dagvlinders goed en vrij recent onderzocht, in km-hok 132-460 geldt dit voor vaatplanten, dagvlinders en libellen. Hoewel in het verleden enkele beschermde soorten zijn aangetroffen was het gezien de huidige inrichting van het plangebied niet noodzakelijk om bestaande gegevens aan te schaffen bij het Natuurloket. Onderstaande tekst geeft naast de bevindingen uit het veldonderzoek ook de resultaten op soortgroep niveau van het Natuurloket.

Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek werden in het plangebied geen beschermde soorten vaatplanten aangetroffen (zie Bijlage I). Km-hok 131-460 is tussen 1991 en 2006 goed onderzocht op vaatplanten. Hierbij werden vijf lichtbeschermden soorten aangetroffen (tabel 1 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet) en 23 soorten van de Nederlandse Rode Lijst. Km-hok 132-460 is tussen 1975 en 2004 goed onderzocht op deze soortgroep. Hierbij werd één lichtbeschermden soort aangetroffen en één soort van de Nederlandse Rode Lijst. (gegevens Het Natuurloket). Strengbeschermden soorten worden binnen het plangebied niet verwacht.

Libellen

Tijdens het veldbezoek werden in het plangebied geen libellen aangetroffen. Km-hok 131-460 is tussen 1992 en 2006 matig onderzocht op deze soortgroep, km-hok 132-460 is in dezelfde periode goed onderzocht op libellen. In geen van beide km-hokken werden beschermde soorten libellen aangetroffen (gegevens Het Natuurloket). Gezien het ontbreken van geschikt biotoop worden er geen strengbeschermden soorten verwacht.

Dagvlinders

Tijdens het veldbezoek werden in het plangebied geen dagvlinders aangetroffen. Km-hok 131-460 is tussen 1995 en 2006 goed onderzocht op dagvlinders. Hierbij werden geen beschermde soorten aangetroffen. Km-hok 132-460 is in dezelfde periode ook goed onderzocht op deze soortgroep. Er werd één strengbeschermd soort waargenomen (Tabel 2/3 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet) en twee soorten van de Nederlandse Rode Lijst (gegevens Het Natuurloket). Strengbeschermden soorten worden in het plangebied niet verwacht.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek werden geen amfibieën aangetroffen. Km-hok 131-460 is tussen 1992 en 2006 slecht onderzocht op het voorkomen van amfibieën. Hierbij werd één lichtbeschermd soort aangetroffen. Km-hok 132-460 werd in deze periode niet onderzocht op amfibieën (gegevens Het Natuurloket). Strengbeschermden soorten worden niet verwacht.

Vogels

Tijdens het veldbezoek werden in het plangebied 11 vogelsoorten waargenomen (Bijlage I). Alle waargenomen soorten worden beschermd onder de Flora- en faunawet, zoals bijna alle in Nederland voorkomende vogelsoorten. Broedvogels zijn in geen van beide km-hokken tussen 1995 en 2006 onderzocht. Km-hok 131-460 is tussen 1996 en 2004 matig onderzocht op watervogels. Hierbij werden 20 soorten waargenomen die worden beschermd onder de Flora- en faunawet en 11 soorten die worden genoemd in de Vogelrichtlijn. Km-hok 132-460 werd in deze periode ook matig onderzocht op watervogels. Hierbij werden 24 soorten aangetroffen die worden beschermd onder de Flora- en faunawet en 17 soorten die worden genoemd in de Vogelrichtlijn (gegevens Het Natuurloket). Het plangebied is slechts marginaal geschikt voor enkele algemenere soorten watervogels.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn sporen aangetroffen van de Mol (*Talpa europaea*). Dit is een lichtbeschermd soort (tabel 1 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet). De betreffende km-hokken zijn tussen 1996 en 2006 niet onderzocht op zoogdieren (gegevens Het Natuurloket). Het is niet uit te sluiten dat enkele andere zoogdiersoorten in het plangebied voorkomen, maar strengbeschermden soorten worden niet verwacht.

Overige soortgroepen

Tijdens het veldbezoek werd vastgesteld dat de huidige inrichting van het plangebied weinig tot geen kansen biedt aan overige streng beschermde soorten. Er zijn geen

aanwijzingen uit het verleden dat er andere beschermde soorten zijn aangetroffen (gegevens Het Natuurloket).

3.4 Gebiedspotenties

Het plangebied is momenteel van een lage natuurwaarde. De meer bloemrijke delen van het plangebied bieden mogelijkheden voor enkele algemene dagvlindersoorten. De watergangen in het plangebied zijn mogelijk van enig belang als verblijfs- en voortplantingsplaats van de Bruine kikker (*Rana temporaria*) en de Gewone pad (*Bufo bufo*). Voor de Groene kikker (*Rana esculenta synklepton*) en de Kleine watersalamander (*Triturus vulgaris*) is het water door het ontbreken van een meer structuurrijke onderwaterbegroeiing minder geschikt als voortplantingsplaats.

De grootste potentie van het gebied ligt in de aanwezige struwelen, waar naar alle waarschijnlijkheid meerdere vogelsoorten broeden. Ook bieden deze struwelen voor een aantal amfibieënsoorten zoals de Bruine kikker en de Gewone pad schuil- en overwinteringsmogelijkheden onder afgevalen takken en stamhout. Bovendien vormen deze struwelen lijnvormige elementen, welke van belang kunnen zijn voor trekkende en foeragerende vleermuizen.

4 Volledigheid

Het uitgevoerde onderzoek betreft een quickscan. Binnen de beperkte tijd van het veldonderzoek is nooit met zekerheid vast te stellen dat alle aanwezige soorten zijn waargenomen. Op grond van de vrij beschikbare gegevens van het Natuurloket en het veldbezoek in augustus 2008, denken wij echter dat de kans op het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied goed kon worden ingeschat.

5 Conclusies

5.1 Gevolgen van de ingreep en mitigerende maatregelen

Het plangebied is in zijn huidige staat van weinig belang voor beschermde soorten. De enige beschermde soort buiten de waargenomen vogels die in het gebied is aangetroffen, is de Mol. Dit betreft een soort van tabel 1 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet waarvoor sinds 23 februari 2005 een algemene vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet wordt verleend bij, onder andere, ruimtelijke ontwikkelingen. Daarnaast wordt het plangebied mogelijk gebruikt door de Bruine kikker en de Gewone pad als verblijfplaats. Dit zijn eveneens lichtbeschermde soorten van Tabel 1.

Uiteraard geldt wel voor alle soorten binnen het plangebied de algemene zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en faunawet), die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dieren en plantensoorten. Dit houdt in dat bij verstoring van dieren tijdens de werkzaamheden deze de gelegenheid dienen te krijgen om te vluchten naar een nieuwe leefomgeving.

Negatieve effecten van de ingreep op de aangetroffen beschermde vogelsoorten, in de vorm van verstoring en vernietiging van enkele nesten worden alleen verwacht wanneer de kap van de bomen en struwelen plaatsvindt gedurende de periode dat broedende vogels aanwezig zijn. In de Flora- en faunawet wordt geen vast begrensde broedperiode gehanteerd. Indien een broedgeval zich voordoet wordt dit gekwalificeerd als broedperiode, ongeacht de datum. Aanbevolen wordt de opgaande vegetatie te inspecteren op broedgevallen vlak voor aanvang van de werkzaamheden.

Negatieve effecten op de ecologische verbindingszone worden niet verwacht. Het open karakter van de oeverzone zal met de aanlegsteigers nauwelijks worden aangetast. Ten noordwesten van het plangebied zijn de oevers van de Vecht op een natuurvriendelijke wijze ingericht. Ter hoogte van het plangebied is dit echter nog niet het geval.

5.2 Eindconclusie

Er bestaat geen noodzaak tot het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet. Wel blijft voor alle soorten de algemene zorgplicht gelden. Bij verstoring van dieren tijdens de werkzaamheden moeten deze daarom de gelegenheid krijgen te vluchten naar een nieuwe leefomgeving.

Er bevinden zich in de directe omgeving van het plangebied geen Speciale Beschermingszones in het kader van de EU-Habitatrichtlijn of de EU-Vogelrichtlijn waarop de ingreep een negatief effect zal sorteren.

6 Literatuur

- Anonymus. 1979. Richtlijn 70/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand. *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* Nr. L 103 van 25/04/1979: 1-18.
- Anonymus. 1992. Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* Nr. L 206 van 22/07/1992: 7-50.
- Anonymus. 1998. Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten- en diersoorten (Flora- en faunawet). *Staatsblad* 402: 1-37.
- Anonymus. 2000. Besluit van 28 november 2000, houdende aanwijzing van dier- en plantensoorten ingevolge de Flora- en faunawet (Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet). *Staatsblad* 523: 1-11.
- Google earth: www.googleearth.com.
- Goedhart, A.F.F. 1998. Vogel- en Habitatrichtlijn: de juridische meerwaarde in Nederland. *De Levende Natuur* 99: 208-211.
- LNV. 2004. *Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van ..., TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.*
- Osieck, E.R. 1998. Natura 2000: Naar een Europees netwerk van beschermde gebieden. *De Levende Natuur* 99: 224-231.
- van Tooren, B.F., J. Dewyspelaere, W.J.R. de Wijs, K. Decler, M. De Wilde & J.B.M. Thissen. 1998. Beschermde habitats en soorten in Nederland en Vlaanderen. *De Levende Natuur* 99: 212-217.
- van Heusden, W.R.M. & S.J. Vreugdenhil. 2006. *Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Eindconcept.* Dienst Landelijk Gebied. 91 pp.

Bijlage I Waargenomen soorten in het plangebied en hun beschermingsstatus

Alle vermelde soorten zijn waargenomen in het plangebied tijdens het veldbezoek op 5 augustus 2008. FloFau: nummer = nummer van de tabel uit AMvB artikel 75 Flora- en faunawet waarin een onder deze wet beschermde soort is opgenomen, vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en zijn aangegeven met +; Habitat: + = soort is beschermd onder bijlage II of IV van de EU-Habitatrichtlijn; Vogel: + = soort is beschermd onder de EU-vogelrichtlijn; RoLij: nummer = status van soort met vermelding op de Nederlandse Rode Lijst; 0 = uitgestorven op wereldschaal, 1 = in het wild uitgestorven op wereldschaal, 2 = verdwenen uit Nederland, 3 = in het wild verdwenen uit Nederland, 4 = ernstig bedreigd, 5 = bedreigd, 6 = kwetsbaar, 7 = gevoelig (LNV 2004).

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	FF	HR	VR	RL
Vaatplanten					
Akkerdistel	<i>Cirsium arvense</i>	-	-	-	-
Blauw glidkruid	<i>Scutellaria galericulata</i>	-	-	-	-
Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris</i>	-	-	-	-
Gewone berenklauw	<i>Heracleum sphondylium</i>	-	-	-	-
Glanshaver	<i>Arrhenatherum elatius</i>	-	-	-	-
Grote brandnetel	<i>Urtica dioica</i>	-	-	-	-
Grote lisdodde	<i>Typha latifolia</i>	-	-	-	-
Grote ratelaar	<i>Rhinanthus angustifolius</i>	-	-	-	-
Harig wilgenroosje	<i>Epilobium hirsutum</i>	-	-	-	-
Heelblaadjes	<i>Pulicaria dysenterica</i>	-	-	-	-
IJle zegge	<i>Carex remota</i>	-	-	-	-
Jakobskruiskruid	<i>Senecio jacobaea</i>	-	-	-	-
Kalmoes	<i>Acorus calamus</i>	-	-	-	-
Kropaar	<i>Dactylis glomerata</i>	-	-	-	-
Kruldistel	<i>Carduus crispus</i>	-	-	-	-
Liesgras	<i>Glyceria maxima</i>	-	-	-	-
Moerasspirea	<i>Filipendula ulmaria</i>	-	-	-	-
Peen	<i>Daucus carota</i>	-	-	-	-
Pitrus	<i>Juncus effusus</i>	-	-	-	-
Riet	<i>Phragmites australis</i>	-	-	-	-
Rietgras	<i>Phalaris arundinacea</i>	-	-	-	-
Rietzwenkgras	<i>Festuca arundinacea</i>	-	-	-	-
Smalle waterpest	<i>Elodea nuttallii</i>	-	-	-	-
Tweerijige zegge	<i>Carex disticha</i>	-	-	-	-
Valse voszegge	<i>Carex otrubae</i>	-	-	-	-
Veldlathyrus	<i>Lathyrus pratensis</i>	-	-	-	-
Viltige basterdwederik	<i>Epilobium parviflorum</i>	-	-	-	-
Zeeegroene rus	<i>Juncus inflexus</i>	-	-	-	-
Zomprus	<i>Juncus articulatus</i>	-	-	-	-
Vogels					
Blauwe reiger	<i>Ardea cinerea</i>	+	-	-	-
Bosrietzanger	<i>Acrocephalus palustris</i>	+	-	-	-
Ekster	<i>Pica pica</i>	+	-	-	-
Houtduif	<i>Columba palumbus</i>	+	-	-	-
Kauw	<i>Corvus monedula</i>	+	-	-	-
Kievit	<i>Vanellus vanellus</i>	+	-	-	-
Koolmees	<i>Parus major</i>	+	-	-	-
Kraai	<i>Corvus corone</i>	+	-	-	-
Merel	<i>Turdus merula</i>	+	-	-	-
Pimpelmees	<i>Parus caeruleus</i>	+	-	-	-
Scholekster	<i>Haematopus ostralegus</i>	+	-	-	-
Zoogdieren					
Mol	<i>Talpa europaea</i>	1	-	-	-

